

Dijaški koledar za navadno leto 1893. II. letnik. Izdala in založila »Národna Tiskarna«. — Ta koledar, čegar prvi letnik se je že močno omilil našim dijakom, urejen je prav takó kakor lanski, samó da mu je oblika nekoliko manjša in zató dosti prikladnejša. Poleg navadnih koledarskih stvari prinaša »Dijaški koledar« životopis pokojnega Cegnarja z lepó izvédeno podobo in kratek pregled slovenske književnosti od najstarejših časov do današnjih dni. Prepričani smo, da naši dijaki radi posežejo po tem domačem koledarji, nikar da bi si kupovali podobnih nemških knjižic. Lično vezan izvod se dobiva po 60 kr. po vseh knjigarnah.

Maksimilijan I., cesar mehikanski. Slovenskemu ljudstvu spisal *Fr. Nedeljko*, V Ljubljani. Založil J. Giontini. 1892. Cena 20 kr., po pošti 3 kr. več. — Knjižica se opira na zanesljive zgodovinske vire in podaja zató verno sliko ónih bojov, ki so razdevali novoustanovljeno mehikansko cesarstvo. Pridobiti si utegne dôkaj prijateljev, zlasti ker je minilo letos baš petindvajset let od smrti Maksimilijanove.

Slovensko gledališče. Kakor smo že poročali, odprlo se je novo deželno gledališče ljubljansko dné 29. kimovca s slavnostno slovensko predstavo, ki je obsezala uverturo iz Glinkove opere »Ruslan in Ljudmila«, slavnostni prolog (zložil *A. Funtek*), prelepo alegorijo (po načrtu *J. Šubica*) in tragedijo v petih dejanjih, »Veroniko Deseniško«, katero je po Jurčičevem izviraiku za gledališče predelal *Ig. Borštnik*. K tej prvi predstavi se je zbralo mnogo odličnega občinstva slovenskega, prišli pa so tudi odposlanci češkega národnega gledališča (g. ravnatelj *Šubert*, g. *Pecold* in član g. *Kolár*), in takisto so odposlali Hrvatje odličnega zastopnika (g. prof. *J. Pasariča*). Ker bi bil podrobnejši opis vse predstave že nekamo zakesnel, zadoščaj samó nekaj besed o »Veroniki Deseniški.« Jurčič je spisal svoje delo na smrtni postelji, zató je njega tragedija le proizvod prve roke, katerega bi bil izvestno kasneje še korenito predelal. V Borštnikovi drami zapažamo večšo roko, žal, da se je g. pisatelj več oziral na efektne prizore nego na logiško razporedbo in logiški razvoj. Zlasti zije velika praznina med četrtim in poslednjim dejanjem; nekoliko pa tudi pogrešamo jasno narisanih značajev (primeri Veronika sámó, ki je malone neverjetna zmes častihlepnosti in ljubezni do malovrednega soproga in domovine — za herojinjo, kakeršno je menda hotel ustvariti gosp. Borštnik, zdi se nam tak značaj venderle preoskromen). Jurčič se nam vidi po nekod dosti srečnejši (glej v prvem dejanji poslednji prizor, kjer Veronika odhaja, in pri Borštniku povest o ónem pismu, katero sluša Veronika takó lahkoverno, da se précej vrže Frideriku v naročaj); takisto je pri Jurčiči óni prizor, ko prihaja Veronika h grofu Hermanu, da prosi za svojega soproga, utemeljen psihološko takó dobro, da ne vemo, zakaj ga je g. Borštnik izpustil. Vender pa ne zanikavamo, da je v Borštnikovi tragediji izpremenjeno marsikaj, kar ji ni na škodo (primeri značaj Soteščanov, Vukašinov, tudi Hermanov). Friderik nas pa ne ogreva ni v izviraiku ni v predelavi, kakor nas sploh ne morejo ogrevati takšni slabotniki. Ako bi se bil Friderik poročil skrivàj, to bi se mu oprostilo, če bi se pozneje kot pristen junak upiral slovesu od zakonite svoje žene in se umeknil le kruti sili. — Igralo se je v obče dobro, zlasti gospá *Borštnikova* je bila kot Veronika resnično izborna. Prijali so nam tudi gg. *Borštnik*, *Sršen*, *Danilo* in *Perdan*, nikakor pa ne g. *Verovšek*, čegar grof Herman je bil zgolj karikatura. O drugih igralcih, seosebno o ónih klasiških treh vitezi, niti ni vredno, da bi govorili. — Omenimo še, da so razni slovanski listi jako simpatiško pozdravljali otvoritev novega gledališča in da so nekateri tudi priobčili večja izvestja o otvoritveni predstavi.

Ostali gledališki dnevi so prinesli zgolj reprize, o katerih smo govorili že v minulih gledaliških dôbi; zató jih samó navajamo. Poleg reprize »Veronike Deseniške« dné 30. kimovca so se predstavljale meseca vinotoka nastopne igre: dné 3. vinotoka veselo-